

Ulusal Tez Merkezinde Yer Alan Meslek Hastalıkları Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyografik Analizi

Selenay DALKIRAN¹, Zeynep Feride OLCAY^{2*}

¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, 34295, İstanbul

²İstanbul Aydın Üniversitesi, ABMYO, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, 34295, İstanbul

¹<https://orcid.org/0000-0002-5730-3999>

²<https://orcid.org/0000-0001-5720-7350>

*Sorumlu yazar: zeynepolcay@aydin.edu.tr

Derleme

Makale Tarihi:

Geliş tarihi: 18.06.2022

Kabul tarihi:04.09.2022

Online Yayınlanma: 10.03.2023

Anahtar Kelimeler:

İş sağlığı ve güvenliği

Meslek hastalığı

Bibliyografik analiz

ÖZ

İnsanlar diğer canlılardan farklı olarak hayatlarını çalışarak devam ettirebilmektedir. İnsanların yerleşik hayata geçmesi ve farklı meslekler edinmelerinin sonrasında Sanayi Devrimi ile makineleşme de artmıştır. Bu olaylar üretimin artışına ve insanların daha uzun saatler çalışmasına sebep olmuştur. İnsanlar için fiziksel sağlık, ruhsal ve sosyal sağlık çok önemlidir. Çalışma ortam ve şartlarından kaynaklı olumsuzluklara çalışanların maruziyet süreleri arttıkça bu durum, çeşitli hastalıklara neden olmaktadır. Sanayileşmenin ilk yıllarında meslek hastalığı terimi olmadığı için çalışanların geçirdikleri hastalıklar normal hastalık sınıfında değerlendirilmekteydi. Daha sonrasında hekimlerin meslek hastalığı terimine dikkat çekmeleri üzerine bu konudaki çalışmalara her geçen gün daha da önem vermeye başlanmıştır. Ülkemizde 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte sektör fark etmeksizin çalışma koşullarının işçinin yaşam şartlarına uygun şekilde düzenlenmesi yükümlülüğü getirilmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yer alan kriterlerin sağlanmaması durumunda iş kazaları ve meslek hastalıkları daima olmaya devam edecektir. Daha güvenli ve sağlığa elverişli iş ortamlarının yaratılması konusunda birçok araştırma yapılmış olup yapılmaya devam etmektedir. Bu çalışmada 1989-2022 yılları arasında yapılan ve Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) veri tabanından bulunan yüksek lisans, tıpta uzmanlık ve doktora tezleri “meslek hastalığı ve meslek hastalıkları” terimiyle aratılmıştır. Bu terimlere göre çıkan sonuçlar bibliyografik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bibliyografik analiz yapılırken “tezlerin yılı ve türü, tezlerin konusu, üniversite, enstitü, ana bilim dalı, bilim dalı, sayfa sayısı, tezlere erişim izni” konularında incelemeler yapılmıştır. 1989-2022 yılları arasında toplam 123 adet tez yazıldığı görülmüştür. Tezlerin türlerine göre 108’i (%87,8) yüksek lisans tezi, 8’i (%6,5) doktora tezi, 7’si (%5,7) tıpta uzmanlık tezidir. Konuyla ilgili yazılan tezlerin %94,8’i Türkçe dilinde yazılmış olup, ilk sırada Sosyal Bilimler Enstitüsü gelmektedir.

Bibliographic Analysis of Theses Written in the Field of Occupational Diseases in the National Thesis Center

Review

Article History:

Received: 18.06.2022

Accepted: 04.09.2022

Published online: 10.03.2023

ABSTRACT

Unlike other living things, humans can continue their lives by working. After people settled down and acquired different professions, mechanization increased with the Industrial Revolution. These events led to an increase in production and people to work longer hours. Physical health, mental and

---

Keywords:

Occupational Health and Safety
Occupational disease
Bibliographic Analysis

social health is very important for people. Employees are exposed to multiple adverse conditions that threaten their health due to the unsafe and unhealthy conditions they encounter in their workplace. As the exposure time increases, the adverse conditions they are exposed to return to people as a disease. In the first years of industrialization, since the term occupational disease did not exist, the diseases suffered by the employees were considered in the normal disease class. However, due to the fact that physicians drew attention to the term occupational disease, measures were started to be taken. With the entry into force of the Occupational Health and Safety Law No. 6331 in 2012 in our country, the obligation to regulate the working conditions in accordance with the living conditions of the worker, regardless of the sector, has been introduced. If the criteria in the Occupational Health and Safety Law are not met, occupational accidents and occupational diseases will always continue to occur. A lot of research has been done and continues to be done on the creation of safer and healthier work environments. In this study, master's, medical specialization and doctoral theses, which were made between 1989 and 2022 and found in the database of the Higher Education Institution (HEI), were searched with the term "occupational diseases and occupational diseases". The results obtained according to these terms were analyzed with the bibliographic analysis method. During the bibliographic analysis, examinations were made on the subjects of "year and type of theses, subject of theses, university, institute, department, branch of science, number of pages, access permission to theses". It was observed that a total of 123 theses were written between 1989 and 2022. According to the types of theses, 108 (87.8%) master's thesis, 8 (6.5%) doctoral thesis, 7 (5.7%) medical specialty thesis. 94.8% of the theses written on the subject were written in Turkish. It is seen that the theses belonging to the Institute of Social Sciences come first.

To Cite: Dalkıran S., Olcay ZF. Ulusal Tez Merkezinde Yer Alan Meslek Hastalıkları Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyografik Analizi. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2023; 6(1): 958-969.

1.Giriş

İş sağlığı ve güvenliği çalışma hayatının başladığı ilk günden itibaren her zaman önem arz eden bir konu olmakla birlikte sanayi devrimi ve gelişen teknolojinin etkisiyle çok daha fazla önem kazanmıştır. 18. yy. sonlarına doğru İngiltere’de sanayi devrimiyle birlikte gelişen teknoloji ve artan hammadde ihtiyacı arayışı “İş Sağlığı ve İşçi Güvenliği” kavramlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Çimen ve Çimen, 2020). İş Sağlığı, çalışma koşulları ve çalışma ortamındaki makinelerden kaynaklanan risklerin tespit edilip çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan daha sağlığa uygun koşullara getirmek ve iş ile işçinin birbirine uyumunu sağlamak amacıyla kurulmuştur. İş güvenliği ise, işçilerin güvenli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla çalışma ortamlarının sistematik olarak düzenlenmesi ve tedbirler alınmasını amaçlamaktadır (Tekin ve ark., 2021). Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlığın tanımını “Sadece hasta ve sakat olmama durumu değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak da tam bir iyilik hali” şeklinde tanımlamıştır. Bu ifade dikkate alınarak çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı yaşamadıkları, sağlıklı ve güvenli iş ortamı içerisinde çalışmalarına “İş Sağlığı ve Güvenliği” denilmektedir (Alaşar Yıldırım ve Kuruoğlu, 2013).

Sağlıklı şartlarda yaşamak ve çalışmak her insanın anayasal hakkıdır. Bazı çalışanlar yaptıkları iş ve çalışma koşulları sebebiyle sağlık açısından risklerle karşılaşmaktadırlar. Bu durum ise yeterince önlem alınmadığı takdirde çalışanların sağlıklarını kaybetmelerine hatta ölümler bile sebep olmaktadır

(Ilıman, 2015). Meslek hastalıkları işyerlerindeki olumsuz koşullar sebebiyle ortaya çıkan hastalıklara denmektedir. Ülkemizde de meslek hastalıkları konusu en temel sorunlardan birisidir. Bir hastalığın meslek hastalığı sayılabilmesi için çalışma ortamı ile yakalanan hastalık arasında ilişki bulunması gerekmektedir (Güvercin ve Mil, 2016).

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 2012 yılında kabul edilmesiyle birlikte İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yapılan çalışmalarda da artmalar meydana gelmiştir. Keçeci (2021) Ulusal Tez Merkezinde bulunan ve İş Sağlığı ve Güvenliği konusundan yazılmış tezlerin bibliyometrik analizini yapmış ve araştırmacılara literatürün genel yapısı ve özelliklerinin incelemiştir. Aynı zamanda Olcay (2022) araştırmacılara yardımcı olması amacıyla Ulusal Tez Merkezinde bulunan İş Kazaları konusunda yazılmış tezlerin bibliyometrik analizini yapmıştır.

Bibliyometri literatür içerisinde bulunan makale, tez, kitap gibi yayınların istatistiksel açıdan analizlerinin yapılmasına denir (Demir, 2018). Bibliyometri terimi ilk olarak E. Wyndham Hulme tarafından "istatistiksel bibliyografya" olarak ortaya çıkmıştır. 1969 yılında ise Pritchard tarafından Bibliyometri terimi ortaya çıkmıştır (Demir Askeroğlu, 2018). Bibliyometrik analizin amacı belge veya yayınların belli özelliklerini analiz etmek ve bilimsel iletişime ilişkin bulgular elde etmektir. Günümüzde pek çok ülke ve kuruluşlarca sıklıkla başvurulmaktadır. Verilerin niceliksel olarak değerlendirilerek bulunduğu alanlardaki gelişimini ortaya çıkarmak için kullanılmaktadır (Erbaşı ve Erer, 2018).

Bu çalışmanın amacı tüm Dünya'da hala gelişmeye devam İş Sağlığı ve Güvenliğinin ayrılmaz bir parçası olan meslek hastalıkları alanındaki gelişmeleri ve yapılan araştırmaları bibliyografik açıdan analiz etmektir.

2. Materyal ve Metot

Bu çalışmada meslek hastalıkları konusunda yazılmış olan yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık tezleri YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “meslek hastalığı, meslek hastalıkları” kelimeleri ile aranmış ve ulaşılmış tezlerin bibliyografik özellikleri incelenmiştir. Bibliyografik analiz yapılırken türleri, yazım yılı, dili, teze erişim izin durumu, sayfa sayısı, yazıldığı üniversite, enstitü ve ana bilim dalı, tezin konusu gibi parametreler incelenmiştir.

3. Bulgular

Tezlerin Türlerine Göre İncelemesi

Ulusal tez merkezinde yapılan araştırmalar sonucunda 1989-2022 yılları arasında yazılmış 123 adet teze erişim sağlanmıştır. Bu tezler türlerine göre incelendiğinde Şekil 1'de gösterildiği gibi 108'i (%87,8) yüksek lisans tezi, 8'i (%6,5) doktora, 7'si (%5,7) tıpta uzmanlık şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 1. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Meslek hastalıkları ile ilgili yazılmış olan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 1989 ve 2022 yılları arasında 123 adet tez yazılmıştır. 2000 yılı ve öncesinde 14 adet tez, 2001 ve 2010 yılları arasında 25 adet tez, 2011 ve 2022 yılları arasında 84 adet tez yazıldığı görülmektedir. Bu tezlerin çoğunluğu 2019 yılında 26 adet ile en çok tez yazılan sene olarak Tablo 1’de göze çarpmaktadır.

Tablo 1. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Yıllarına Göre Dağılımı

No	Yıl	Sayı	No	Yıl	Sayı
1	1989	1	15	2009	2
2	1990	1	16	2010	4
3	1991	2	17	2011	5
4	1992	2	18	2012	3
5	1993	1	19	2013	3
6	1994	1	20	2014	4
7	1995	3	21	2015	5
8	1999	2	22	2016	4
9	2000	1	23	2017	6
10	2002	3	24	2018	8
11	2004	3	25	2019	26
12	2006	7	26	2020	8
13	2007	3	27	2021	10
14	2008	3	28	2022	2

Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

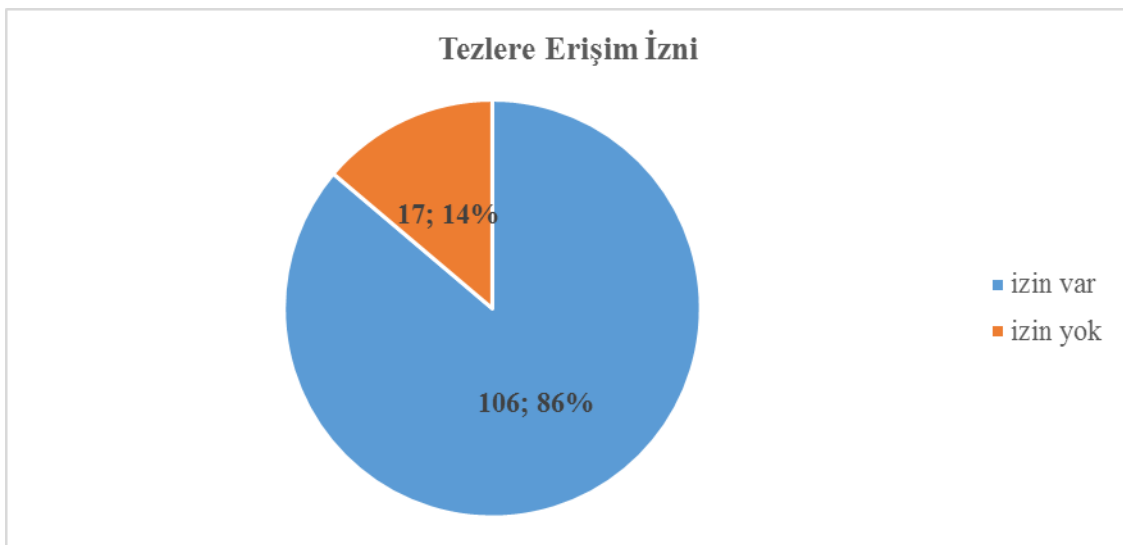
Meslek hastalıkları alanında yazılan tezlerin Enstitülere göre dağılımı Şekil 2’de gösterilmektedir. Meslek hastalıkları araması yapıldığında 1989 ve 2022 arasında yazılan tezlerden birinci sırada Sosyal Bilimler Enstitüsü (62 adet), ikinci sırada Fen Bilimleri Enstitüsü (22 adet), üçüncü sırada ise Sağlık Bilimleri Enstitüsü (19 adet) sonrasında sırasıyla Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (10 adet), Tıp Fakültesi (6 adet), Eğitim Bilimleri Enstitüsü (2 adet), Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü (1 adet) ve Ankara Şehir Hastanesi (1 adet) bulunmaktadır.

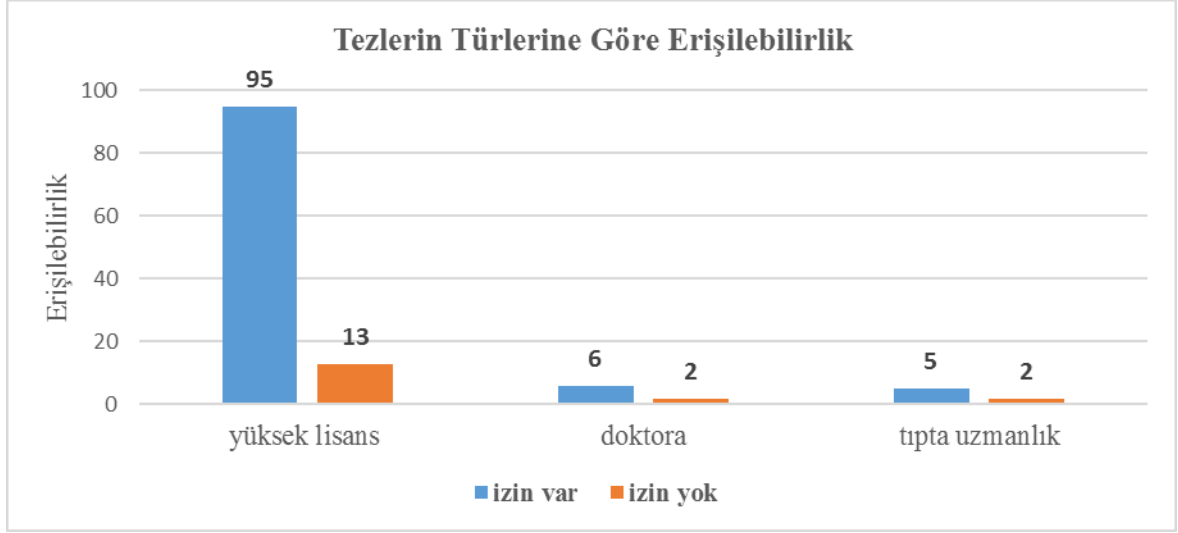
Şekil 2. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Lisansüstü Tezlerin Erişilebilirliklerine Göre Dağılımı

Şekil 3’e göre 1989 ve 2022 yılları arasında yazılan 123 tezin 106 tanesi (%86) YÖK Ulusal Tez Merkezinde erişim iznine sahipken, 17 tanesi (%14) erişim izninin olmadığı görülmüştür. Şekil 4’e bakıldığında ise yüksek lisans tezlerinin 95 tanesinin erişilebilir olduğu, doktora tezlerinin 6 tanesinin, tıpta uzmanlık tezlerinin 5 tanesinin erişilebilir olduğu görülmektedir.

Şekil 3. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Erişilebilirliklerine Göre Dağılımı

Şekil 4. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Türlerine Göre Erişilebilirlik Dağılımı

Lisansüstü Tezlerin Yazım Dillerine Göre Dağılımı

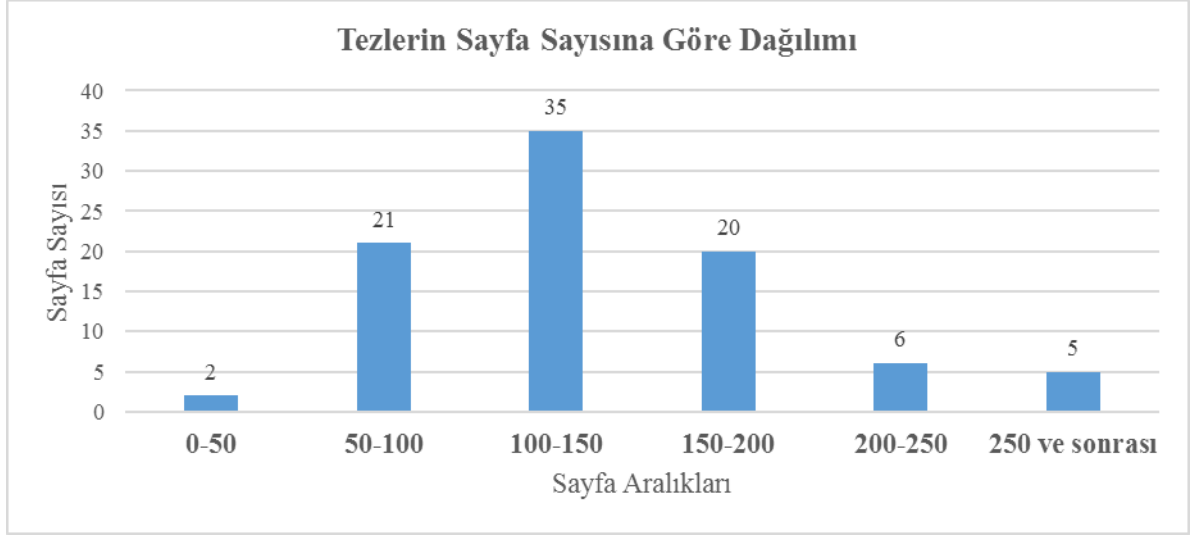
Şekil 5 incelendiğinde 1989 ve 2022 yılları arasında yazılan 123 tezin 121'inin Türkçe ve 2'sinin İngilizce yazım diline sahip olduğu görülmektedir.

Şekil 5. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Yazım Dillerine Göre Dağılımı

Lisansüstü Tezlerin Sayfa Sayısına Göre Dağılımı

Meslek Hastalıkları konusunda yazılan tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımının gösterildiği Şekil 6 incelendiğinde; yazılan tezlerin 35'i 100-150 sayfa arasında, 21'i 50-100 sayfa arasında, 20'si 150-200 sayfa arasında, 6'sı 200-250 sayfa arasında, 5'i 250 sayfa üzerinde ve 2 tanesi 0-50 sayfa aralığındadır.

Şekil 6. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Tablo 2'ye göre Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Halk Sağlığı, Hukuk konularında yazılan tezlerin ilk sıralarda olduğu görülmektedir. Bu konular dışında Kazalar ve İşletme konularında yazılan tez sayılarının yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

No	Konu	Sayı
1	Adli Tıp	1
2	Ağaç İşleri	1
3	Aile Hekimliği	3
4	Aktüerya Bilimleri	1
5	Besin Hijyeni ve Teknolojisi	1
6	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	33
7	Çevre Mühendisliği	2
8	Dermatoloji	1
9	Diş Hekimliği	2
10	Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	2
11	Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	1
12	Gıda Mühendisliği	1
13	Giyim Endüstrisi	1
14	Göğüs Hastalıkları	1
15	Halk Sağlığı	24
16	Hastaneler	3
17	Hemşirelik	1
18	Hukuk	23
19	İlk ve Acil Yardım	1
20	İnşaat Mühendisliği	1
21	İşletme	11
22	Kazalar	12
23	Maden Mühendisliği	1

24	Makine Mühendisliği	2
25	Mühendislik Bilimleri	3
26	Müzik	1
27	Polimer Bilim Teknolojisi	1
28	Psikoloji	1
29	Radyoloji ve Nükleer Tıp	1
30	Sağlık Eğitimi	2
31	Sağlık Kurumları Yönetimi	3
32	Sağlık Yönetimi	1
33	Sigortacılık	2
34	Sivil Havacılık	1
35	Tekstil ve Tekstil Mühendisliği	1
36	Ulaşım	1
37	Ziraat	3

Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Meslek hastalıkları ile ilgili yazılan lisansüstü tezler üniversitelere göre incelendiğinde Gazi Üniversitesi (18) tez ile en çok tez yazılan üniversite olurken İstanbul Üniversitesi (12) ile ikinci sırada takip etmektedir. Tablo 3'e bakıldığında; Kocaeli Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Tarsus Üniversitesi'nde yazılan tezler ile bu sırayı takip ettiği görülmektedir.

Tablo 3. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

No	Üniversite	Toplam Tez sayısı
1	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	1
2	Akdeniz Üniversitesi	1
3	Ankara Üniversitesi	4
4	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1
5	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1
6	Bahçeşehir Üniversitesi	1
7	Başkent Üniversitesi	1
8	Beykent Üniversitesi	3
9	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	1
10	Bursa Uludağ Üniversitesi	1
11	Cumhuriyet Üniversitesi	2
12	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	3
13	Dokuz Eylül Üniversitesi	3
14	Ege Üniversitesi	1
15	Erciyes Üniversitesi	1
16	Erzincan Üniversitesi	1
17	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1
18	Galatasaray Üniversitesi	3
19	Gazi Üniversitesi	18
20	Gedik Üniversitesi	1
21	Gediz Üniversitesi	1
22	Hacettepe Üniversitesi	1
23	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2

24	İstanbul Gelişim Üniversitesi	1
25	İstanbul Ticaret Üniversitesi	2
26	İstanbul Üniversitesi	12
27	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	2
28	İzmir Ekonomi Üniversitesi	2
29	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	2
30	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	2
31	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1
32	Kocaeli Üniversitesi	7
33	KTO Karatay Üniversitesi	1
34	Marmara Üniversitesi	6
35	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
36	Ordu Üniversitesi	1
37	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1
38	Pamukkale Üniversitesi	1
39	Sağlık Bakanlığı	1
40	Sakarya Üniversitesi	3
41	Selçuk Üniversitesi	5
42	Süleyman Demirel Üniversitesi	3
43	Tarsus Üniversitesi	6
44	Trakya Üniversitesi	3
45	Uludağ Üniversitesi	1
46	Üsküdar Üniversitesi	3
47	Yalova Üniversitesi	1
48	Yeditepe Üniversitesi	2

Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Tablo 4'te Meslek hastalıkları ile ilgili yazılan lisansüstü tezler anabilim dallarına göre incelendiğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı 25 tez ile ilk sırada, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı 17 tez ile ikinci sırada, Özel Hukuk Anabilim Dalı 15 tez ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 4. Meslek Hastalıkları ile İlgili Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

No	Anabilim Dalı	Sayı
1	Ağaç İşleri	1
2	Aile Hekimliği	3
3	Aktüerya Bilimleri	1
4	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	17
5	Disiplinlerarası İş Sağlığı ve Güvenliği	1
6	Endüstri Mühendisliği	2
7	Enerji Sistemleri Mühendisliği	1
8	Giyim Sanatları Eğitimi	1
9	Halk Sağlığı	6
10	Hastane ve Sağlık Kur. Yön.	3
11	Hukuk	2
12	İnsan Kaynakları ve Örgütsel Değişim	1

13	İnsan Kaynakları Yönetimi	1
14	İnşaat Mühendisliği	1
15	İş Güvenliği	1
16	İş Sağlığı ve Güvenliği	25
17	İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	2
18	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği	3
19	İşletme	2
20	İşletme Eğitimi	1
21	Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	3
22	Maden İşletme	1
23	Makine Eğitimi	1
24	Makine Mühendisliği	1
25	Muhasebe Finansman	1
26	Müzik Eğitimi	1
27	Oral Diağnoz ve Radyoloji	1
28	Otomotiv Mühendisliği	1
29	Özel Hukuk	15
30	Protetik Diş Tedavisi	1
31	Psikiyatri Hemşireliği	1
32	Sağlık Hukuku	1
33	Sağlık Yönetimi	2
34	Sigortacılık	1
35	Sosyal Hizmet	2
36	Sosyal Politika	1
37	Tarım Makineleri	1
38	Uluslararası Ticaret ve Lojistik	1
39	Yemler ve Hayvan Besleme	1
40	Yönetim ve Çalışma Psikolojisi	1
41	Yönetim ve Organizasyon	1

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında aratılan “Meslek hastalığı ve Meslek hastalıkları” kelimeleri ile çıkan lisansüstü tezler incelendiğinde 1989-2022 yılları arasında toplam 123 adet tez yazıldığı görülmüştür. Bu tezlerin bibliyografik analizi yapıldığında tezlerin türlerine göre 108’i (%87,8) yüksek lisans tezi, 8’i (%6,5) doktora tezi, 7’si (%5,7) tıpta uzmanlık tezidir.

Yazılan tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle artış gösterdiği, İş Sağlığı ve Güvenliği konusunun zamanla daha fazla önem kazandığı anlaşılmaktadır ve en fazla yazılan tez sayısının ise 2019 ve 2021 yıllarında olduğu görülmektedir.

Meslek hastalıkları konusunda yazılan lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı incelendiğinde; ilk üç sırada sırasıyla Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsünün olduğu görülmektedir.

Yazılan 123 Lisansüstü tezin erişilebilirlik durumuna bakıldığında; erişilebilir tezlerin %86 oranında olduğu ve erişilemeyen tezlerin ise %14 oranında olduğu görülmektedir.

Lisansüstü tezlerin yazım dillerine göre dağılımı incelendiğinde; büyük çoğunluğunun %98,4 oranında Türkçe dilinde yazıldığı, İngilizce dilinde yazılmış tezlerin ise %1,6 oranında yazıldığı görülmektedir.

Yazılan tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımı incelendiğinde; tezlerin 35'i 100-150 sayfa arasında, 21'i 50-100 sayfa arasında, 20'si 150-200 sayfa arasında, 6'sı 200-250 sayfa arasında, 5'i 250 sayfa üzerinde ve 2 tanesi 0-50 sayfa aralığındadır. Meslek hastalıkları konusunda bilgi edinmek amacıyla çıkan tezler aratıldığında bu tezlerin genelde 100-150 sayfalık tezler olduğu söylemek mümkündür.

Lisansüstü tez çalışmaları birden çok konuda yazılmıştır. Bu konulardan Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Halk Sağlığı ve Hukuk alanı fazla tercih edilmiş olup Kazalar ve İşletme konularında da yazılan tez sayılarının yüksek olduğu görülmektedir. Bunlar dışında Ağaç İşleri, Aktüerya Bilimleri, Müzik, Psikoloji gibi farklı birçok konuda yapılan çalışmaların ise az olduğu görülmektedir. Çalışmaların az yapıldığı konuların tercih edilerek bu alanlarda yeni çalışmaların yapılması araştırmacıları daha fazla katkı sağlamaya yardımcı olacaktır.

Gazi Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi öncelik olarak bu alanda lisansüstü araştırmaları yaparken; Kocaeli Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Tarsus Üniversitesi de yaptığı çalışmalar ile bu iki üniversiteyi takip etmektedir. Bu alanlarda çalışmalarda bulunmayan ve az sayıda çalışmalar gerçekleştiren üniversitelerin yeni yapılacak çalışmalarında bu konulara yer vermesi İş Sağlığı ve Güvenliğinin ayrılmaz bir parçası olan Meslek Hastalıkları alanına büyük katkı sağlayacaktır.

Son olarak lisansüstü tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelendiğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı ve Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı araştırmacılarının bu alanda daha fazla çalışma yaptığı görülmüştür.

Sonuç olarak yapılan her çalışma İş Sağlığı ve Güvenliği alanında daha fazla bilgi edinmeyi ve gelişmeyi sağlayacaktır. Bu gelişme sayesinde daha az meslek hastalıkları, daha az iş kazaları ve acil durumlar meydana gelecektir. Çalışan işçi daha sağlıklı ve güvenli koşullarda çalışacak, can ve mal kayıpları giderilecektir. Tüm bu durumlar ise işveren için daha az maliyete ve daha az sorumluluk yüküne sebep olarak daha huzurlu bir ortam sağlayacaktır. Yapılan bu çalışma ile araştırmacılara bir rehber olma niteliği sağlamaktadır. Böylelikle yürütülen çalışmanın meslek hastalıkları konusunda çalışma yapan araştırmacıların bu alandaki eksiklikler veya geliştirilmesi gereken konular hakkında bilgi sahibi olması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyan Özeti

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Kaynakça

- Alaşar Yıldırım Y., Kuruoğlu M. Türkiye'de ki işçi sağlığı ve iş güvenliğinin ABD ile kıyaslanması. Beykent Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi 2013; 6(2): 105-120.
- Çimen A., Çimen S. İş sağlığı ve iş güvenliğinin önemi: Bayburt örneğlemi. Sürdürülebilir Mühendislik Uygulamaları ve Teknolojik Gelişmeler Dergisi 2020; 3(2): 81-85.
- Demir E. Antropoloji alanındaki yayımların bibliyometrik analizi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2018; 11(2): 15212-1527.
- Demir Askeroğlu E. Uluslararası Tojdac Dergisinin bibliyometrik analizi. Turkish Online Journal of Design Art and Communication 2018; 8(2): 190-202.
- Erbaşı A., Erer B. 5. Uluslararası Meslek Yüksekokulları sempozyumundaki bildirilerin bibliyometrik analizi. Mesleki Bilimler Dergisi (MBD) 2018; 7(2): 401-409.
- Güvercin A., Mil Hİ. İş kazası ve meslek hastalığı sigortasının meslek hastalığı boyutunun analizi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2016; 9(27/3): 82-100.
- Ilıman EZ. Türkiye'de meslek hastalıkları. Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi 2015; 1(1): 21-36.
- Keçeci Ş. Ulusal tez merkezinde yer alan iş sağlığı güvenliği alanında yazılmış tezlerin bibliyometrik analizi. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi 2020; 3(4): 51-68.
- Olçay ZF. (2022). Ulusal tez merkezinde yer alan iş kazaları konusunda yazılmış tezlerin bibliyometrik analizi. Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi 2022; 5(3): 286-297.
- Tekin A., Tekin F., Suvaydan F., Güler G., Hafizođlu E. İlkokul öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi algısının değerlendirilmesi. Soma Meslek Yüksekokulu Teknik Bilimler Dergisi 2021; II(32): 9-18.